

Kort om Mesta

Mesta er Norges største veientreprenør, og hadde i 2004 en omsetning på om lag 6 milliarder kroner. Mesta har virksomhet over hele landet, hovedkontor på Lysaker og regionkontorer på Lysaker, i Bodø og Bergen. Selskapet hadde pr. 31. desember 2004 om lag 3 100 ansatte og unike kompetansemiljøer. Mesta er inndelt i virksomhetsområdene Anlegg, Drift og Asphalt- og materialproduksjon. Selskapet er ledet av adm. direktør Kyrre Olaf Johansen. Styrets leder er Frode Alhaug.

For mer informasjon om Mestas virksomhetsområder og regnskap, se selskapets årsrapport for 2004 på www.mesta.no

Konkurransefortrinn

Når Mestas miljørapport for 2012 skal føres i pennen, håper jeg vi kan skrive miljøhistorie. At vi da kan si at Mesta sprenget miljøgrenser og viste vei i utviklingen mot et renere og grønnere samfunn. I tillegg håper og tror jeg at satsingen ga Mesta et konkurransefortrinn. Vår visjon – Vi viser vei – forplikter oss nemlig også i miljøarbeidet. 2004 var oppstartsåret for miljøsatsingen i Mesta, og det du nå leser, er bedriftens første miljørapport. Fjoråret var preget av fokus på å utvikle en miljøstrategi som forhåpentligvis skal bevise at satsing på miljø er lønnsomt.

En del av Mestas satsing på ytre miljø, er inngåelsen av et forpliktende samarbeid med miljøstiftelsen Bellona.

I neste års miljørapport vil du forhåpentligvis kunne lese at Mesta har tatt enda et skritt i retning av å bli en toneangivende bedrift innen miljø. At vi har gått foran som et godt eksempel på en bedrift som på eget initiativ tar ansvar for miljøet og kommende generasjoner. Som en stor, viktig og maskinbasert bedrift som påfører miljøet belastninger, er vi forpliktet til å ta dette ansvaret.

Hvis vår satsing på miljø kan føre til økt fokus på og etterspørsel etter miljøløsninger, vil dette i seg selv være noe vi kan være stolte av. Mesta sikter likevel høyere, vi skal utvikle konkurransefortrinn gjennom vår satsing. Vi skal bevise at det er mulig å tjene penger ved å satse systematisk på ytre miljø.

Selv om mye er ugjort, viser miljøregnskapet at Mestas miljøsatsning har spart samfunnet for 2,5 millioner kroner og bedriften for over 22 millioner kroner.

Kyrre Olaf Johansen
administrerende direktør

Innhold:

Kort om Mesta	02
Konkurransefortrinn	02
Verdidrevet miljøatsing	03
Strategisk miljøatsing	04
Miljøgaranti til Mestas kunder	05
Miljøfond	05
Satsing på kompetanse	06
Hydrogenbil i kommersiell drift	07
Miljøpåvirkninger	08
Miljøregnskap	09
Miljøberetning	10
Uønskede hendelser i 2004	13
Opplæring	14
Sertifisering	14
Et stykke på vei	15

VERDIDREVET MILJØSATSING

Bygging, drift og vedlikehold av vei fører til miljøbelastninger. Inngrep i naturen er uunngåelig. Det samme gjelder bruk av ressurser som råvarer, kjemikalier og energi. Mesta støyer, støver og produserer avfall. Derfor må vi ta vårt ansvar alvorlig.

Mesta er en verdidrevet bedrift. Selskapsverdiene fokus, endringsvilje, helhetsansvar og ærlighet er viktige rettesnorer for de ansatte, også i forhold til ytre miljø.

Mesta tror at fokus på ytre miljø også vil øke lønnsomheten. Endringsviljen i Mesta fører til et ønske om å satse på ny miljøteknologi og nye, miljøriktige løsninger. Helhetsansvar i miljøarbeidet er for Mesta å redusere selskapets miljøbelastninger, slik at samfunnsansvaret som ligger til virksomheten, blir ivaretatt. Mesta skal åpent og ærlig informere om miljøarbeidet – både på godt og vondt – og lære av feil som blir begått.

Mestas miljøstyring er ledelsesbasert og kjennetegnes ved at gitte miljøkrav blir oppfylt, og at forbedringer oppnås og dokumenteres. Mesta har fokus på å utarbeide et miljøregnskap og

indikatorer for bedre å kunne dokumentere miljøforbedringer og tiltak.

Ambisjonene fremgår av vår HMS-policy, som sier at «all virksomhet skal gjennomføres uten skade på mennesker og miljø». For å begrense den negative miljøpåvirkningen planlegger og gjennomfører Mesta arbeidet med hensyn til ytre miljø. Miljørisiko og -påvirkninger identifiseres for å unngå skader på miljøet. Håndbøker, planer og prosedyrer oppdateres etter hvert som bedriften får ny kunnskap og erfaring i produksjonen.

Fokus i 2004 har vært rettet mot å skaffe oversikt over de totale miljøbelastningene samt utarbeidelse av strategi og målsettinger for miljøarbeidet. Miljøstrategien ble utarbeidet i samarbeid med eksterne miljørådgivere.

Miljøstrategien er innført og skal følges opp gjennom konkrete handlingsplaner. Mesta skal videreutvikle samarbeidet med eksterne miljøressurser.

STRATEGISK MILJØSATSING

Miljøstrategien skal sikre Mestas fokus på ytre miljø, og ved systematisk arbeid skal bedriften bevise at det er mulig å tjene penger på denne satsingen. Miljøstrategien ble vedtatt i november 2004.

Strategiarbeidet har identifisert fokusområder og kritiske suksessfaktorer. Dette følges opp med handlingsplaner. Selskapet ønsker å være en pådriver i arbeidet med å komme frem til mer miljøriktige løsninger. Som en stor bedrift er Mesta i stand til å påvirke både leverandører og kunder. I 2004 ble det arbeidet med å utvikle Mestas kundegaranti, nettopp for å sette dette i system.

Mestas strategiske fokusområder innen ytre miljø er å

- være miljøbevisst i alle beslutningsprosesser
- oppnå markedets mest miljøriktige prosjektgjennomføring
- vinne nye oppdrag/markeder gjennom vår miljøinnsats
- bevise at en slik miljøinnsats er lønnsom

MILJØGARANTI TIL MESTAS KUNDER

Mestas kundegaranti omfatter blant annet ytre miljø. Kundegarantien innebærer en skjerping av kvalitetskrav og berører både ansatte og samarbeidspartnere. Kundegarantien består av følgende miljøløfter:

Det skal utvikles strategi og årlige handlingsplaner for ytre miljø i samarbeid med eksterne miljørådgivere. Miljøstrategien og handlingsplanene blir tilgjengelige for alle oppdragsgivere. Mesta vil redusere utslipp minimum tilsvarende hva Norge er forpliktet til i Kyoto-avtalen.

Arbeidet med ytre miljø skal rapporteres i et eget miljøregnskap. Mesta utarbeider årlig miljøregnskap i samarbeid med uavhengige kompetansemiljøer. Tiltaksplanene rapporteres årlig.

Underleverandører med særskilt miljøfokus skal utvikles. Mesta stiller krav til at underleverandørene skal jobbe for forbedring av ytre miljø, og gir tilgang på Mestas plan- og styringsverktøy innen ytre miljø.

Miljøvennlige alternativer skal søkes og prioriteres. Mesta innarbeider miljøhensyn som evalueringskriterium ved alle større anskaffelser. Bedriften velger miljøvennlige alternativ ved ellers jevnbyrdige funksjoner.

Det skal gjøres avsetninger til et eget miljøfond. Mesta setter årlig av 500 000 kroner til forskningsarbeid og stipender rettet mot utvikling av miljøløsninger for bygg- og anleggsbransjen.

Alle medarbeidere skal gjennomføre miljøkurs. Mesta vil innen 2007 ikke tillate noen medarbeidere å arbeide ved eller på vei uten å ha gjennomført og bestått Mestas miljøkurs.

MILJØFOND

Som et ledd i Mestas kundegaranti er det etablert et Miljøfond. Mestas miljøfond tilføres årlig inntil 500 000 kroner. Pengene skal stimulere til forskning og utvikling av miljøriktige løsninger for bygg-

og anleggsbransjen, med særlig fokus på vei.

Det er ingen begrensninger på hvem som kan søke, men det planlagte arbeidet må være praktisk rettet. Stipend tildeles etter søknad. Et forskningsarbeid

kan få tildelt inntil hele fondets kapital hvis dette anses som riktig. Midler kan også deles mellom flere arbeider. Det er ingen søknadsfrist.

SATSING PÅ KOMPETANSE

En satsing på ytre miljø krever kompetanse. I tillegg til satsing på gode systemer for oppfølging og opplæring, samarbeider Mesta med miljøstiftelsen Bellona om sentrale miljøutfordringer.

Kompetanse og organisering

I Mesta er ytre miljø organisert som en del av HMS-organisasjonen. Miljøsjefen i Mesta samordner miljøarbeidet og har ansvar for strategi og utvikling av miljøsystemer, samt operativ støtte til produksjonen.

HMS-sjefer og HMS-rådgivere følger opp miljøarbeidet i sine virksomhetsområder.

I prosjekter med spesielt miljøfokus opprettes egne miljøansvarlige i prosjektorganisasjonen. Det er lagt vekt på operativt arbeid sammen med linjeorganisasjonene og endring av systemer for å forenkle arbeidet.

Ledelses- og styringssystemet i Mesta er forankret i prosessstakegangen og målet er å ha systemet i samsvar med kravene i NS-EN ISO 9001:2000. Alle aktiviteter er inkludert i Ledelsessys, også ytre miljø.

Samarbeid med Bellona

I september 2003 inngikk Mesta en samarbeidsavtale med Miljøstiftelsen Bellona, en såkalt B7-avtale. Avtalen går ut på å samarbeide om de langsiktige og sentrale utfordringene i forholdet mellom miljø og samfunn. Samarbeidet fokuserer på sju innsatsområder, herav navnet. Innsatsområdene er miljørettigheter, internasjonalt miljøvern, miljøforvaltning, miljø og økonomi, miljøteknologi, energi og miljøfakta.

HYDROGENBIL I KOMMERSIELL DRIFT

Fra utsiden ser bilen ut som en hvilken som helst Mercedes Sprinter. Forskjellen ligger i drivstoffet – og under panseret. Dette er den første hydrogen-drevne bilen som er registrert i Norge.

Som den første bedriften i Norge har Mesta tatt i bruk en hydrogenbil i kommersiell drift. Det høres til forveksling ut som en diesebil når motoren starter opp, men bak i bilen står det tre tanker à 115 liter hydrogen. Bilen slipper ut ren vanndamp og NO_x (nitrogenoksid) fra forbrenningen. Målet er at NO_x-utslippene etter utbedring skal tilfredsstillende EUs Euro V-krav. Mesta står alene for 0,1 prosent av landets CO₂-utslipp (karbondioksid), men hydrogenbilen slipper verken ut partikler, CO (karbonmonoksid) eller CO₂.

At Mesta tar i bruk hydrogenbil i kommersiell drift markerer en viktig milepæl i bedriftens miljø-satsing. I dag er ikke drivstoffet framstilt på en miljøriktig måte og bidrar til forurensning, men ved utbygging av infrastrukturen vil miljøregnskapet bli svært godt. Dette er fordi bruk av hydrogen produsert med fornybar energi er en nullutslippsløsning. Det er viktig for Mesta å kommunisere at

selskapet satser tungt på miljø, både i forhold til innbyggere i Oslo – hvor bilen blir kjørt – og til myndighetene og leverandørindustrien. Håpet er at flere bedrifter skal fatte samme interesse for å satse på ytre miljø, og at hydrogen-teknologi skal bli mer tilgjengelig.

Det var gjennom B7-avtalen at Mesta fikk overta en hydrogenbil fra Bellona. Mesta bruker bilen som veimesterbil.

I dag møter bedriften utfordringer i forhold til at drivstoff er kostbart og lite tilgjengelig, i tillegg til at infrastruktur som service og annet ettersyn ikke er på plass.

Gjennom å ta i bruk hydrogenbil kan Mesta kombinere ambisiøse miljømål med en riktig økonomisk utvikling for selskapet. Mesta vil vise at satsing på miljø er lønnsomt, og i den sammenheng betyr myndighetenes avgiftspolitikken mye. Det tok lang tid før bilen ble godkjent for ordinær drift. Selv om det er avgiftsfritak for hydrogenbiler med brenselcelledrift, er det ikke tilfelle for den ombygde hydrogenbilen.

Mesta tror at bedrifter som satser på ytre miljø vil oppnå konkurransefortrinn på sikt, og at oppdragsgivere vil legge mer vekt på ytre miljø når entreprenører skal velges.

FAKTA om Mestas hydrogenbil

Modell:	Ombygget 1999-modell Mercedes Sprinter
Rekkevidde:	120 km
Motor:	2,3 liter, 66 kW
Nyttelast:	1 100 kg
Drivstoff:	Hydrogen, tre tanker à 115 l

MILJØPÅVIRKNINGER

Tabellen under viser en oversikt over Mestas potensielle miljøpåvirkninger.

OPPSTRØM	PRODUKSJON	NEDSTRØM
	Asfalt- og Materialproduksjon / Drift (inkl. verksted) / Anlegg	
Produksjon og transport av råvarer og energi Miljøkrav fra kunder og miljøkrav til leverandører og underentreprenører	Naturinngrep Ressursforbruk (råvarer) Utslipp til luft fra kjøretøy og maskiner, asfalt- og knuseverk Utslipp til luft fra energiforbruk i bygninger Støv Støy Avrenning av overflatevann fra lager, midlertidig deponi, områder med oljesøl mv. Utslipp til vann/grunn fra lagringstanker for bitumen, fyringsolje, diesel, saltlake, frostvæske, slurrey mv. Utslipp til vann/grunn fra rensing av utstyr Utslipp til vann/grunn av slam og vann fra vei-, tunnel- og bruvask, sandblåsing og feiemasse. Fare for spredning av lakseparasitten Gyrodactylus salaris. Utslipp til vann/grunn av tunnelvann, ulesket kalk og betongrester Utslipp av avløpsvann Skråningserosjon og forslamming Bruk av farlige stoffer (kjemikalier, plantevernmidler og sprengstoff) Overforbruk av salt	Avfall: – produksjon og håndtering av forskjellige avfallsfraksjoner – kildesortering og gjenbruk – håndtering av farlig avfall Restprodukter: – finstoff fra materialproduksjon Forurenset grunn på Mestas eiendommer

MILJØREGNSKAP

For å tallfeste miljøarbeidet vårt, har vi satt opp et bedriftsregnskap basert på gjennomsnittspriser for drivstoff og strøm. I tillegg har vi utarbeidet et miljøregnskap for samfunnet basert på CO₂-utslipp og prising av dette.

	2003	2004	Besparelse
REGNSKAP			
MESTA			
Omsetning (MNOK)	6 386	5 899	
Omsetning justert for prisstigning, normal vinter og egenproduksjon (MNOK)	4 550	3 813	
MILJØREGNSKAP			
PRODUKSJON			
Dieselforbruk (l)	13 514 000	9 780 000	3 734 000
Samfunnsregnskap (MNOK)*	6,3	4,6	1,7
Bedriftsregnskap (MNOK)**	60,1	43,5	16,6
Bedriftsregnskap (l/MNOK justert omsetning)***	2 970	2 565	405
Fyringsoljeforbruk (l)	4 562 000	2 945 000	1 617 000
Samfunnsregnskap (MNOK)	2,1	1,4	0,8
Bedriftsregnskap (MNOK)	14,3	9,2	5,1
Bedriftsregnskap (l/MNOK justert omsetning)	1 003	772	230
Strømforbruk (kWh)****		64 900 921	
Bedriftsregnskap (MNOK)		44,8	
Bedriftsregnskap (MWh/MNOK justert omsetning)		17	
Besparelse ENØK-prosjektet Asphalt (kWh)		1 070 000	1 070 000
Bedriftsregnskap (kWh/tonn asfalt produsert)*****		1,5	1,5
Bedriftsregnskap (MNOK)		0,7	0,7
BESPARELSE			
Besparelse (MNOK)			
Samfunn			2,5
Bedrift			22,4
Sum			24,9

Underlag og utdyping finnes i neste kapittel, Miljøberetning.

* Samfunnsregnskap er definert som kostnader knyttet til CO₂-utslipp. Et tonn CO₂ koster ca. 22 euro på NordPool, dvs. 176 kroner.

** Bedriftsregnskap oppgis ved bruk av gjennomsnittspriser per liter for diesel og fyringsolje, og per kWh for strøm.

*** Bedriftsregnskap oppgis som forbruk per MNOK i justert omsetning.

**** På grunn av usikkerhet i kildegrunnlag oppgis ikke strømforbruk for 2003.

***** Bedriftsregnskap oppgis som strømforbruk per tonn asfalt produsert.

MILJØBERETNING 2004

OPPSTRØM

Mesta har mulighet til å påvirke miljøprestasjonen også før selve produksjonsprosessen. Dette gjøres gjennom miljøriktig innkjøp og ved å stille krav til leverandører og underentreprenører. Håpet er at bedriftens miljøfokus vil føre til at oppdragsgivere som satser på miljø, velger Mesta.

PRODUKSJON

ENERGIFORBRUK OG UTSLIPP TIL LUFT

En av hovedmiljøpåvirkningene til Mesta er energiforbruk knyttet til maskinpark og eiendom, et forbruk som resulterer i utslipp til luft. Energiforbruket er fordelt på diesel, fyringsolje og elkraft. Mesta skal bidra til å fremme renere teknologi, energioptimalisering og mer effektiv og miljøriktig ressursbruk. Mesta har som målsetting å halvere selskapets CO₂-utslipp innen 2012.

Drivstoff

I 2004 hadde Mesta et drivstoffforbruk på 9,8 millioner liter diesel og 2,9 millioner liter fyringsolje. Tallene for 2003 var 13,5 millioner liter diesel og 4,5 millioner liter

fyringsolje. I 2003 var Mesta ansvarlig for 0,11 prosent av Norges totale CO₂-utslipp, i 2004 var det redusert til 0,08 prosent.*

Reduksjonen kan forklares med lavere produksjonsnivå, men også at gamle biler og maskiner er solgt. Nyere teknologi vil få både forbruk og utslipp ytterligere ned. I tillegg vil det bli lagt vekt på miljøkrav ved innkjøp av nytt utstyr. Mestas maskinpark er i hovedsak gammelt utstyr som ble med inn i Mesta etter overgangen fra Statens vegvesen Produksjon. Det har ikke vært store utskiftninger av maskinparken siden etableringen av Mesta. Fornyelsen av maskinparken er imidlertid i gang, og i 2005 skal blant annet 150 nye store og mellomstore lastebiler kjøpes inn.

Reduksjonen i drivstofforbruk fra 2003 til 2004 ga en samlet besparelse i underkant av 22 millioner kroner for selskapet og sparte samfunnet for miljøpåvirkningen fra CO₂-utslipp tilsvarende 2,5 millioner kroner målt i kostnad per tonn CO₂-utslipp.

Elkraft

Mesta har en avtale med energimeglerne Bergen Energi som

kjøper kraft for bedriften på NordPool. I 2004 var forbruket i underkant av 65 GWh, eller 17 MWh per million i omsetning. På grunn av usikkerhet i kildegrunnlag er ikke tall for 2003 tatt med i regnskapet. Usikkerheten skyldes justeringer av forbruket da Mesta og Statens Vegvesen ble fisjonert.

16 prosent av det norske strømforbruket er fra importert kull- eller kjernekraft**. Det antas at fordelingen er tilsvarende for strømforbruket til Mesta. Fornybar energi og sertifikater for dette vil etterspørres i framtiden.

ENØK-prosjekt

Det ble i 2004 gjennomført et prosjekt for energisparing ved Mestas asfaltverk.

Bakgrunnen for prosjektet var at det i 2002 ble etablert energioppfølging ved alle asfaltverkene. Det ga gode resultater, og forbruket ble redusert med 5,56 kWh/tonn sammenlignet med 2001. Befaringer på verkene, samt den store variasjonen i forbruk verkene i mellom, indikerte imidlertid at det fortsatt var stort sparepotensial. Prosjektet «Energisparing ved

* Mestas CO₂-utslipp er beregnet ved å bruke omregningsfaktorer i SFTs veiledning til bedriftenes egenrapportering til miljøvernmyndighetene, TA1929-2004. På grunn av usikkerhet i kildegrunnlag er ikke tall for NO_x, SO₂ (svoveldioksid) og andre utslipp beregnet. Nasjonale utslippstall er hentet fra Statistisk sentralbyrå, www.ssb.no, og inkluderer stasjonær forbrenning fra olje- og gassvirksomhet. ** Kilde: Dagbladet 19.06.2005 Grønn kraft er gull verdt.

asfaltverkene i Mesta AS» ble etablert sommeren 2003 og fikk støtte fra Enova.

De samlede forbruks- og produksjonsdataene for asfaltverkene i 2004 viser en nedgang i produksjonen på ca. 5 prosent sammenlignet med 2002. Samtidig har andelen gass økt fra 8 til 13 prosent. Forbruket før korrigering har økt til 71,04kWh/tonn. For å kunne sammenligne forbruksdataene fra år til år må det korrigeres for ytre påvirkningsfaktorer. I dette tilfellet korrigeres det for antatt fukt i tilslagsmassen samt endringer av produsert produkt, dvs. i prinsippet massetemperaturen. Det er ikke tatt hensyn til endringer som produsert mengde, lengden på produksjonsseriene samt når på året asfalten er produsert.

Det korrigerte forbruket for 2004 viser en reduksjon på 1,51 kWh/tonn og utgjør en reduksjon på 1 070 000 kWh. Dette tilsvarer årsforbruket til 50 norske husstander. I tillegg til miljøgevinsten ga dette en besparelse på ca. 750 000 kroner.

HELSE- OG MILJØFARLIGE KJEMIKALIER

Håndtering av kjemikalier er en viktig del av miljøarbeidet til Mesta – fra innkjøp til lagring, bruk og til slutt avhending. Mesta

benytter bygg- og anleggsbransjens stoffkartoteksystem. Alle Mestas kundesentra, anlegg, asfaltverk og andre enheter registrerer kjemikaliebruk i systemet. Dette danner grunnlaget for å arbeide med risikovurdering av kjemikalier og utskifting av helse- og miljøfarlige kjemikalier i Mesta.

Av over 1500 registrerte kjemikalier er ca. 140 av produktene merket som miljøfarlig. Dette ønsker selskapet å gjøre noe med. Risikovurdering av kjemikaliebruk er planlagt etter en felles mal basert på Arbeidstilsynets veiledere. Samtidig som risikovurderinger gjennomføres, er det også fokus på å rydde opp i kjemikaliene for å sikre at alt er registrert i stoffkartoteket, og at det som ikke lenger blir brukt, blir forskriftsmessig deponert.

Mesta har som mål å redusere antall miljøfarlige kjemikalier, med fokus på blant annet uønskede egenskaper, miljøvernmyndighetenes prioritetsliste og kartleggingen utført i bygg- og anleggsbransjen. Dette tas også med i Mestas innkjøpsrutiner og -dokumenter og vi ønsker å utfordre våre leverandører til å foreslå miljøriktige alternativ.

NATURINNGREP OG VERN AV BIOLOGISK MANGFOLD

Natur og miljø skal beskyttes så langt som mulig, og i planprosesser for veiutbygging bør miljøtiltak innarbeides fra starten. Gjennom god prosjektplanlegging og gode arbeidsmetoder i gjennomføringsfasen, vil man i stor grad kunne påvirke prosjektets miljøkonsekvenser.

Masseregnskap for prosjektet

Ved å planlegge bruk av overskuddsmasser og avdekkingsmasser lokalt, vil man både oppnå å skape et naturlig landskapsbilde og redusere transport til og fra området. Masseuttak, deponering og lagring planlegges for å unngå fare for spredning av forurensning og partikkeltransport til vassdrag.

Bygging av faunapassasjer

Faunapassasjer er veiøverganger eller veiunderganger for dyr. Det kan være tverrkryssninger for elg og vilt, eller kulvertløsninger under veien som passasje for mindre dyr, amfibier og krypdyr.

Mestas bidrag

Når Mesta får oppdrag, er mye allerede bestemt gjennom planleggings- og prosjekteringsprosessen. Våre løsninger tar hensyn til omgivelsene og skal

forhindre varige skader ved:

- vurdering av risiko og planlegging av arbeidene for å unngå å påføre naturen unødige skader og belastning
- planlegging av arealbruk og drenering: etablering av anleggsveier, mellomlager, rigg- og andre områder
- vegetasjonsetablering med arter som ivaretar det naturlige biologiske mangfoldet
- gode beredskapsrutiner
- god opprydding ved avslutning av prosjektet

Det settes ekstra fokus på dette ved sårbare områder med for eksempel vernede planter og dyr, kulturminner, drikkevannskilder og lakseelver.

MILJØFORPLIKTELSE

Mesta tar ansvar for våre miljøforpliktelser. Bedriften gjennomgår årlig alle identifiserte miljøforpliktelser, samt endringer og utbedringer som er gjennomført i løpet av året.

Miljø- og oppryddingsforpliktelser blir gjennomgått og verifisert enkeltvis for asfaltverk, massetak, nedgravde oljetanker og malingscontainere. Det ble foretatt en kartlegging av alle oljetanker i Mesta, nedgravde og i dagen, samt oljeutskillere. Dette ble gjort for å kunne vurdere risiko for forurenset grunn ved våre eiendommer. Nye forpliktelser som ble avdekket i 2004, er kartlegging og sanering av polyklorerte bifenyl (PCB) i egne bygg i henhold til forskriftskrav. Gjennomgangen blir foretatt av miljøsjef i samarbeid med ansvarlige i de respektive virksomhetsområder.

Gjennomgangen for 2004 viste at forpliktelsene knyttet til asfaltverk, massetak og oljetanker ble økt. Ikke fordi nye forhold ble oppdaget, men på grunn av en ny vurdering i forhold til hvor omfattende en opprydding vil være. For malingscontainere er forpliktelsen betydelig

mindre etter sanering og salg av containerne. Av opprinnelig ca. 500 malingscontainere var alle bortsett fra 13 containere sanert, solgt eller miljømessig deponert i løpet av 2004. PCB-kartlegging og -sanering var en ny post fordi dette ikke ble identifisert som en forpliktelse da Mesta ble opprettet i 2003.

NEDSTRØM

AVFALL OG GJENVINNING

Mesta skal arbeide for å forhindre at avfall oppstår og bevisst velge produkter som er resirkulerbare. Avfall skal kildesorteres, mens farlig avfall skal samles inn og behandles forskriftsmessig. Det stilles krav til avfallsplan på alle Mestas prosjekter og enheter, også hvor dette ikke er ivare tatt av forskrifts- eller byggherrekrav. Hittil har det kun vært fokus på å registrere avfallsfraksjon, behandlingsmetode og mottak i avfallsplanen. Framover skal også mengder inkluderes.

Det har ikke vært enhetlig praksis i forhold til avfallshåndtering i Mesta. Avfallet leveres til godkjent transportør eller mottak, men fordi mange enheter benytter lokale renovatører har det vært vanskelig å skaffe oversikt og statistikk for utsorteringsgrad.

Basert på håndteringskostnader blir ca 10 prosent av avfallet som oppstår i Mesta håndtert av Norsk Gjenvinning. For de enhetene som leverer avfall til Norsk Gjenvinning er total utsorteringsgrad* 40 prosent. Dette inkluderer også farlig avfall og avfallstyper med returordninger. 60 prosent går til restavfall.

Mesta vant i 2004 RagnSells miljøpris for sitt arbeid med avfalls-sortering i Bergen. Mesta kom klart best ut med en utsorteringsgrad på 87,5 prosent.

I 2005 skal Mesta få på plass et mer enhetlig system for behandling av avfall for å få bedre oversikt over mengder og typer avfall som oppstår.

Da vil vi kunne håndtere avfallet mest miljøriktig og kostnadseffektivt.

Asfalt

I 2004 produserte Mesta rundt 830 000 tonn kald og varm asfalt, med en gjenbruksandel på 16,5 prosent av produsert asfalt. Rundt 22 000 tonn asfalt ble gjenbrukt i kaldproduksjon. Kalde masser brukes gjerne til lapping og andre små jobber. Ca. 15 000 tonn ble gjenbrukt i produksjon av varm masse som leveres til asfaltutleggeren ute på veien. I tillegg kan asfalt gjenbrukes i det som kalles dypstabilisering eller anrikingsprosessen. I en slik prosess freses asfalten opp, tilsettes bindemiddel og legges direkte ut igjen. I fjor ble 383 000 kvadratmeter, eller 100 000 tonn, gjenbrukt på denne måten.

I Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall er det satt et mål om at 80 prosent av all fjernet asfalt skal gjenbrukes. Det finnes ikke oversikt over andelen fjernet masse i Mesta. For å oppnå en høy grad av gjenbruk er man avhengig å ha gjenbruksmasser av god kvalitet tilgjengelig på eller nær produksjonsstedet. Gjennom bedre planlegging og styring av deponiplasser samt implementering av et knuse- og produksjonsprogram i samarbeid med våre kunder, kan gjenbruket økes betydelig.

Finstoff

Tilslagsprodusenter har hatt problemer med å bli kvitt finstoff, dvs. fraksjoner som er mindre enn fire millimeter, og som dannes ved produksjon av grovere kornstørrelser. Finstoffet blir deponert med tilhørende kostnader og miljøproblematikk.

I Mesta blir finstoffet brukt som en ressurs. Massen blir brukt til asfaltproduksjon, kabelgrøfter, strøsand og på idretts- og travbaner.

* Utsorteringsgrad er hvor stor del av den totale avfallsmengden som blir sortert ut i forhold til hva som leveres som restavfall.

UØNSKEDE HENDELSER I 2004

I 2004 ble det registrert 175 uønskede hendelser / ytre miljøforhold. Dette er både små og store hendelser som fikk uønskede konsekvenser for miljøet. Tre av de mest alvorlige gjør vi rede for her.

Ilene naturreservat

Ilene naturreservat i Tønsberg er et våtmarksområde med RAMSAR-status. Det vil si et område som er tatt med på en internasjonal liste over våtmarker som omfattes av RAMSAR-konvensjonen, og som primært har sine verneverdier knyttet til fugl som er avhengig av våtmarksområder. RAMSAR-områder forvaltes med særlig aktsomhet, noe som er en stor utfordring når man skal drive et anleggsprosjekt ved siden av.

I juni 2004 kjørte en grave-maskin innenfor RAMSAR-området med det ene av beltene sine. Resultatet ble at noe vegetasjon ble fjernet og noe presset ned. For fuglene som hekket i området under arbeidet, ville hekkesesongen være spolert, men det er lite fugleliv så nær veien, og forstyrrelsen varte bare noen få timer før arbeidene ble stoppet. Det førte likevel til sterke reaksjoner. Verdens naturfond (WWF) politianmeldte forholdet,

men saken ble henlagt. Under planlegging av arbeidene ble det gjort en feilvurdering av ytterbegrensningen av reservatet inn mot gangvegen. Grensene var for dårlig oppmerket før arbeidene ble satt i gang, og mannskapene var ikke tilstrekkelig informert.

Frodeåsen Tønsberg

I desember 2004 var det nok en uønsket hendelse i området. Vann fra tunneldrift i Frodeåsen ble ved en misforståelse pumpet i en overvannsledning som ledet ut i Kortebekken, videre til Homannsbekken og Ilene naturreservat, istedenfor til ledningsnett som leder til det kommunale renseanlegget. Mesta stoppet utslippet umiddelbart etter at feilen ble oppdaget, og opprydding ble gjennomført. Da oppryddingen startet opp, ble gammel forurensning oppdaget i bekken og det viste seg at Kortebekken var blitt utsatt for oljeforurensning i mange år

fra andre kilder enn anlegget. Oppryddingen etter utslippet førte til bedre forhold i bekken.

Riving uten miljøsanering i Agder

I desember 2004 ble et hus revet av Mesta i Birkeland uten at det forelå en miljøsaneringsplan fra byggherren. Noe av avfallet fra rivearbeidene ble levert til godkjent mottak, mens noe ble brent uten godkjenning fra kommunen. Dette er et avvik både i forhold til forskriftskrav og interne krav.

Hendelsene resulterte også i gjennomgang og endring av arbeidsmetoder og prosedyrer for å lære av feilene som ble gjort. Ikke bare på Tønsberg-prosjektet og i Agder, men også i Mestas sentrale systemer for å få til en best mulig erfaringsoverføring.

OPPLÆRING

Kunnskap og ferdigheter er grunnleggende for å kunne utøve miljøansvar. Mesta har som mål å motivere ansatte til å ta vare på miljøet. For å sette fokus på helhetsansvar arbeides det med å lage et felles miljø- og sikkerhetskurs som alle ansatte og innleide må gjennomføre.

Mesta har slått sammen sine miljø- og sikkerhetskurs til en mer helhetlig opplæring med sikkerhet for menneske og miljø som tema. Kurset setter Mestas miljøpåvirkninger i sammenheng med arbeidsforhold ute på veien, og

med interne og eksterne krav som for eksempel lovkrav, ledelses-systemet og andre hjelpemidler. Kurset er planlagt ferdig høsten 2005. Når kurset lanseres, må alle Mesta-ansatte og innleide gjennomføre og bestå kurset.

Ytre miljø er også inkludert som et eget tema i interne ledelseskurs og 40-timers grunnopplæring i arbeidsmiljø.

SERTIFISERING

For å oppfordre til ekstra miljøengasjement er det etablert en intern godkjenningssystem for Mestas lokasjoner som kan bli klassifisert som miljøgodkjent område etter en revisjon mot

blant annet regelverket i ISO 14001. Gjennomgangen tar for seg følgende miljøområder: utslipp til vann, jord og luft, støy, kjemiske produkter, avfallshåndtering og gjenvinning,

miljøriktig innkjøp, energiøkonomisering, orden, renhold og miljøsystemer. Sertifikatet er gyldig i tre år. Etter endt periode må området resertifiseres.

Et stykke på vei

Mesta har i 2004 nedlagt et betydelig arbeid knyttet til ytre miljø. Det er utviklet miljøstrategi samt handlings- og tiltaksplaner for arbeidet med ytre miljø. Ny teknologi er tatt i bruk og kompetansenivået er styrket betraktelig. Målet med arbeidet er at det skal gi positive miljøeffekter, og samtidig utløse konkurransefortrinn. Grunnleggende for Mestas miljøarbeid er erkjennelsen av at feil kan bli begått. Gjennom oppbygging av systemer og rutiner jobbes det imidlertid systematisk for å forhindre at samme feil skjer to ganger.

I likhet med oppdragsgiverne stiller Mesta strenge miljøkrav til egen virksomhet og til samarbeidspartnerne. Bedriften har blant annet forpliktet seg til å redusere utslippene minimum tilsvarende hva Norge er forpliktet til i Kyoto-avtalen. Mesta har også et offensivt forhold til å ta i bruk miljøteknologi.

Vi er et stykke på vei.

www.mesta.no

Mesta as Postboks 5133, 1503 Moss T +47 05 200 F +47 69 20 93 01 firmapost@mesta.no